

Relat: No estàs sola Autor: Pere Martorell Vallespir Categoria: Català

Premi del certàmen: obra de l'escultor i artista Francesc Barceló

No estàs sola

Pere Martorell Vallespir

L'àvia Gertrudis enviudà jove i visqué sola, fins al final dels seus dies, a Canyelles, a la casa on havia viscut amb el seu marit durant el breu matrimoni, del qual havia nascut el seu fill Jaume. En Jaume es va casar amb l'Elisenda i tingueren una filla, la Mariona, l'única neta. La Mariona, fins a l'adolescència, mentre els seus pares treballaven al restaurant que regentaven a la Barceloneta, passava les vacances d'estiu a ca l'àvia, sens dubte, els dies més feliços de la seva vida. Al poble, jugava amb les seves veïnes —la Marta i la Mercè, més o menys de la seva edat —, a xarranca en mig del carrer (cosa impensable al seu barri de Barcelona), pujaven al castell amb les bicicletes, saltaven a corda o recollien flors de ginesta que l'àvia col·locava dins un gerro, tot i saber que, tanmateix, en unes hores acabarien músties. Tot fora per complaure la neta! L'àvia Gertrudis morí i la Mariona heretà la casa de Canyelles. Durant molts anys, però, no es va veure en cor de tornar-hi. Potser perquè mai no s'ha de tornar als llocs on un ha sigut feliç. La casa romangué tancada durant una dècada; potser més, temps suficient perquè la façana perdés el seu blanc refulgent i la pluja, tenaç, devorés les persianes. Un hivern, un cop de vent obrí una finestra i la casa quedà a l'antull dels coloms, els autèntics propietaris.

Un dissabte a la nit —la Mariona i en Jordi, la seva parella— menjaven una pizza davant el televisor mentre miraven una pel·lícula de Woody Allen (*Annie Hall* o, potser, *Manhattan*; en tot cas, una pel·lícula dels setanta). De cop i volta, en Jordi es girà cap a la Mariona i, sense venir a tomb, li proposà deixar enrere la vida estressant de Barcelona i anar-se'n a viure a Canyelles, a casa de l'àvia. Ella ni tan sols es va molestar a respondre-li. Atribuí la pregunta a l'excessiva ingesta de vi. La cosa quedà així.

L'endemà, de camí de la feina, la Mariona, atrapada en un embós a la Ronda de d'Alt, pensà que en Jordi tenia raó, potser havia arribat el moment de fer un tomb a les seves vides. Ella era metgessa i podia demanar trasllat a l'hospital de Sant Camil, a tir de pedra de Canyelles, i en Jordi podia continuar impartint les seves classes a la universitat. El que va començar com un estirabot fruit de l'alcohol, finalment, esdevingué una realitat. La parella es vengué el pis de Barcelona i reformà la casa de l'àvia de cap a peus —ningú mai no s'havia molestat a reformar-la, llevat d'una carrinclona instal·lació elèctrica, d'això feia més de cinquanta anys—, i després de gairebé dos anys d'obres, per fi, s'hi

instal·laren. La Mariona aconseguí una plaça a l'àrea d'urgències de Sant Camil i en Jordi, professor d'Història del Dret, dos cops a la setmana (tres, a tot estirar), agafava el cotxe i es desplaçava a l'Autònoma, a Bellaterra. El matrimoni, a Canyelles, vivia feliç.

Un dia que la Mariona sortia de guàrdia arribà a casa amb rostre seriós, la mirada perduda, tota ella absent. Sense dir res, entrà a la cambra de bany i omplí la banyera amb aigua ben calenta. Com qui realitza un ritual, vessà un bon raig de gel, buidà un flascó de sals aromàtiques, es despullà i se submergí sota l'escuma. Tancà els ulls i així, amb els ulls clucs, s'estigué cinc minuts, potser deu, endormiscada entre flaires de lavanda. L'escena havia transcorregut sota la mirada de la seva parella. En Jordi acostumava a asseure's a un diminut tamboret de plàstic, al costat de la banyera, mentre la Mariona es banyava. Li agradava conversar amb ella en aquell petit oasi. La parella aprofitava aquells instants per posar-se al dia. S'explicaven els dos o tres fets excepcionals que els havien succeït durant les llargues vint-i-quatre hores de guàrdia de la Mariona, període que havien estat incomunicats, sense parlar ni tan sols per telèfon (corrien els anys vuitanta i encara no havien aparegut els telèfons mòbils). De sobte, la Mariona emergí d'entre l'escuma:

—Jordi, alguna vegada has sentit parlar de la Carme Pujol?

La pregunta el va posar força nerviós, qualsevol diria que s'havia embolicat amb una Carme Pujol i que la Mariona se n'havia assabentat i ara mirava de treure-li la seva confessió.

Va fer memòria, però no li va venir al cap ningú que es digués Carme Pujol. No havia sortit mai amb cap Carme Pujol i els darrers cursos, a la facultat, tampoc havia tingut cap alumna que es digués així.

—La veritat és que no em sona —va respondre una mica acollonit—. No vull dir que no hagi conegut alguna Carme Pujol...

—Era una jove que, segons conten, que es va traslladar a viure a Canyelles amb la seva parella, com nosaltres. Havia aprovat una oposició i havia començat a treballar a l'hospital de Sant Camil, com a administrativa. Ahir a la nit, aprofitant que els malalts ens havien concedit una treva, a la sala de descans, els meus companys em contaren la història de la Carme Pujol.

»A les set en punt, quan va sonar el despertador, la Carme ja portava una bona estona desperta. Seguia amb aquell nus a l'estómac que li havia fet la guitza tota la nit, sense que de res hagués servit la tisana de camamil·la que s'havia pres abans d'anar-se'n a dormir. La tisana l'hi havia preparat en Sergi, el seu marit, que en aquell moment estava roncant plàcidament al seu costat.

Saltà del llit i es dirigí cap a la cambra de bany. Es tragué el pijama i obrí l'aixeta de la dutxa. Deixà córrer l'aigua una estona i aprofità per pujar a la bàscula per assegurar-se que el seu pes el mantenia en els seixanta-tres quilos. Al contrari del que es podria pensar, no vivia obsessionada amb el pes, sols és que havia adquirit el costum de pesar-se tots els dilluns de matí abans de dutxar-se. Feia temps que s'havia desfet dels complexos, havia arribat a un acord amb el seu físic. Sabia que mai no seria una dona prima, però que tampoc ningú podria dir que estava grassa: és l'avantatge de les dones corpulentes.

Després de romandre uns minuts sota el broll, tancà l'aixeta. La maleïda cortina de plàstic se li aferrà sobre la pell humida, com un pop, i maleí no haver-la canviada per una mampara de vidre. Agafà la tovallola que portava brodada la seva inicial (al costat n'hi havia una altra, bessona, amb una essa, la inicial de la seva parella) i se l'embolicà per sota les aixelles. Tot seguit agafà l'assecador i s'eixugà l'espessa melena. La petita estança es va veure envaïda per un xiulet eixordador. La temperatura pujà ràpidament i quan la primera gota de suor va relliscar-li pel front decidí apagar aquell aparell infernal per agafar un raspall i pentinar-se mirant d'estufar-se una mica els cabells per aconseguir una mica de volum. Tanmateix, en veure's reflectida al mirall, acabà recollint la cabellera en una cua. El rostre, alliberat dels cabells que li menjaven la cara, se li il·luminà. Ara tocava sessió de maquillatge, un luxe que reservava pels esdeveniments especials. Amb una mica de pólvores per trencar l'esblanqueïment i un pintallavis discret n'hi hauria suficient. En lloc d'anar a la feina —el primer dia de feina semblava que l'haquessin convidada a un còctel. Era de les que pensaven que la primera impressió és la que compta, per això havia decidit aixecar-se ben d'hora i dedicar un temps a la seva imatge. Per acabar (la cirereta del pastís), s'aplicà unes gotes de perfum a costat i costat del coll i sobre els canells i, ràpidament, es dirigí al dormitori de convidats on hi havia deixat la roba preparada la nit anterior per tal de no despertar en Sergi, el seu marit.

Sobre el llit hi havia una jaqueta grisa marengo amb una falda a joc i una camisa blanca. També hi havia la roba interior i unes calces espesses que encara romanien al seu embolcall de cel·lofana. El conjunt el completava una bossa negra de pell a joc amb unes sabates del mateix color que havia comprat a Madrid la passada primavera —quan acompanyà a en Sergi a un congrés sobre Pitàgores —, i que encara no havia estrenat. Sobre el comodí, ben visible per no oblidar-se'l, hi havia dipositat un camafeu que havia heretat de la seva àvia; un camafeu antiquíssim que havia convertit en el seu particular amulet.

La roba escollida pel seu primer dia de feina era el resultat d'un llarg procés de selecció. La nit anterior havia remenat tots els armaris a la recerca d'una roba femenina, però no excessivament provocativa; clàssica, però que no la fes semblar una monja; informal, però un xic elegant. El resultat, quan es va veure reflectida de cos sencer al mirall del rebedor, li va semblar depriment, però ja era massa tard per fer marxa enrere. Ja era al portal quan es va adonar que no portava penjat el camafeu i, sense perdre un segon, corregué a cercar-lo al dormitori de convidats, corrent de puntetes. Durant la frenètica carrera travelà amb en Sergi, que tot just acabava de llevar-se, i es detingué a fer-li una besada llunyana (els llavis no arribaren a tocar-se). Al darrer moment, comprovà les claus del cotxe i la cartera i partí. En Sergi, en canvi, aprofitant que encara no havien començat les classes a la Universitat, tornà al llit en companyia del que restava de la seva muller: una lleugera estela de perfum que envaïa fins al darrer racó de la casa.

Després de gairebé tres anys d'estudi —sacrifici i privacions que desembocaren en més d'una discussió de parella—, la Carme havia aconseguit aprovar les oposicions. Les bones qualificacions li havien permès triar l'hospital de Sant Camil, a prop de casa. Encara no havia romput el dia quan la Carme pujà al seu Twingo rosa. Davallà els empinats carrers del poble i s'incorporà a la carretera comarcal. Conduïa d'una manera mecànica, sense parar atenció a les notícies de la ràdio, mentrestant, mentalment especulava sobre quin departament li hauria tocat en sort: «personal, consultes externes, comptabilitat». De cop i volta, a la llunyania —emmarcat pels edificis situats a cada costat de la gran avinguda—, aparegué la silueta de l'hospital retallada sobre un cel ras i rosaci, una mica amagada entre els pins. Per un instant va pensar que en arribar seria engolida per

aquell mastodont aparentment adormit, però a mesura que va anar acostant-s'hi va anar discernint les finestres, la gent recolzada sobre la barana dels balcons, i quan passà la garita que franquejava l'entrada ja no restava res del mastodont adormit.

Una gran aglomeració de gent ocupava el vestíbul de l'hospital. S'amuntegaven davant el tauler d'anuncis on s'exposaven les llistes amb els noms dels nouvinguts i les seves respectives destinacions. Tot i la seva alçada i corpulència sols aconseguí distingir una maregassa de caps inquiets. Per un instant va tenir la sensació de trobar-se en un concert de rock. Davant aquell desordre optà per anar a la cafeteria a prendre's una infusió amb l'esperança que es tranquil·litzessin els ànims.

La camamil·la li va caure bé. Llavors va rebostejar per dins la bossa fins a donar amb la capsa de Marlboro Light i encengué la primera cigarreta del dia. No va acabar de fumar-se'l, l'apagà a la meitat, deixà una moneda de cent pessetes al taulell i tornà al vestíbul on els ànims s'havien calmat. Solament es veien alguns rostres mustiïs, familiars de malalts que havien passat la nit a l'hospital i, de tant en tant, alguna bata blanca fugaç. També es va creuar amb alguna infermera que sortia del torn de nit i que corria a la cafeteria a la recerca d'un cafè ben carregat. Qualque pacient, en canvi, avançava lentament arrossegant la perxa del sèrum a cada passa, en un passeig esdevingut una particular marató.

Ja davant el tauler, podia sentir els intensos batecs del seu cor. En un primer instant no aconseguia trobar el seu cognom, no parava de repassar la llista lliscant el dit índex un pic i un altre:

PÉREZ SÁNCHEZ, FRANCISCO	CONSULTE EXTERNAS
PLA BOIXADERAS, JORDI	ADMINISTRACIÓ
PUJOL VERGER, CARME	SERVEI DE MEDICINA FORENSE
QUINTERO SEPÚLVEDA, SOCORRO	ADMINISTRACIÓ
ROCA ALEMANY, ALBA	MAGATZEM DE MANTENIMIENT
ROMERO REUS, ANNA	LABORATORI ANÁLISIS CLÍNICS

Per fi va trobar el seu nom, «PUJOL VERGER, CARME», i la destinació, «SERVEI DE MEDICINA FORENSE.» Ho va llegir un grapat de vegades, després va fer mitja volta i s'allunyà en direcció a enlloc. Se sentia atordida, pel seu cap havia passat qualsevol departament menys el de medicina forense. No estava

segura de sentir-se capacitada per treballar entre cadàvers, no es trobava amb forces... Va estar a punt de córrer a una cabina i trucar a en Sergi. Tot d'una va abandonar la idea, podia imaginar-se la reacció de la seva parella. Li diria que es presentés immediatament davant el seu cap i que es deixés de romanços, que no havia lluitat per una plaça de funcionària per, d'entrada, llançar-ho tot per la borda. Fins i tot estava segura que en Sergi no es resistiria a fer-li alguna broma respecte a la seva macabra destinació. Reconfortada, esbocà una mena de somriure i s'acostà al taulell d'informació perquè li indiquessin com arribar al seu nou lloc de feina.

El servei de medicina forense era al primer soterrani, s'accedia baixant una escala o bé fent servir un espaiós ascensor només destinat al trànsit de lliteres (ho posava un cartell). Ella va optar per la primera opció, no li va semblar correcte desoir una prohibició tan explícita el primer dia de feina. L'escala desembocava en un primer replà on un panell informatiu que indicava el camí al mortuori (situat al segon soterrani), l'accés a l'ascensor (a l'esquerra), i el servei de medicina forense (a la dreta). La Carme no va poder reprimir una mirada al tram d'escala que portava al mortuori i, per un instant, li va semblar que els esglaons s'havien posat en moviment, com si es tractés d'una escala mecànica. Els esglaons eren engolits per una foscor gèlida. Una petita descàrrega elèctrica li recorregué la columna vertebral dissipant-se sobre la pell del crani després de passar-li pel clatell. Arrancà en gambades llargues per un llarg passadís que al final franquejava una porta de dues fulles mòbils que va obrir d'un cop sec. Les fulles brandejaren al seu pas deixant anar un grinyol i, de sobte, es trobà en una mena de sala d'espera mal il·luminada.

Es tractava d'un habitacle de parets grises, fred i impersonal, que contava com a únic mobiliari amb cinc cadires blanques de plàstic taronja i una horrible planta artificial que, sense aconseguir-ho, pretenia imitar un ficus. La llum de neó —que emetia un brunzit com d'eixam d'abelles—, imprimia a l'estança una atmosfera més freda encara, quasi hostil. La sala disposava de quatre portes: una, per la qual hi havia accedit; a l'enfront, una altra porta de fulles mòbils idèntica a la primera, amb l'excepció que comptava amb dues finestres rodones al centre de cada batent; a la dreta, una porta oberta deixava veure un despatx en penombra, replet de papers amuntegats a sobre una taula i una prestatgeria que ocupava tota

la paret del fons; a l'esquerra, una altra porta entreoberta deixava a la vista un despatx de menors dimensions il·luminat per una llum verda que provenia de la pantalla d'un ordinador. No va poder evitar tafanejar una mica i decidí entrar a aquell petit despatx. En acostar-se, a la porta va descobrir una targeta clavada amb una xinxeta a la porta:

«ADMINISTRACIÓ»

«Aquesta és el meu», va pensar mentre acariciava el camafeu de la seva mare. Tot seguit es va dirigir al despatx de la dreta on a la porta hi havia un altre rètol que posava:

«DR. A. CHAPMAN FORCHETTI. CAP DE SERVEI»

«I aquest és el meu cap», va deduir alhora que es mossegava el llavi inferior, en un gest que denotava nerviosisme. Se sentia francament satisfeta de la investigació. Ara sols li restava descobrir què hi havia rere la quarta porta, a la qual si acostà sense perdre temps. Estava a punt d'obrir-la quan algun pressentiment la va fer retrocedir. «Serà l'accés a la cuina d'un restaurant?», es va demanar mentre era presa d'un atac de riure nerviós, producte de la tensió acumulada, que va contendre com va poder. De sobte li havia vingut a la memòria la imatge dels cambrers vestits de negre, amb corbatí, entrant i sortint amb els braços enlaire portant menjars suculents sobre les safates. Quan a la fi pogué refer-se, mirà enrere per si de cas havia alertat a algú, però no va veure ni sentir res. De puntetes mirà a través del finestró, però sols arribà a destriar una làmpada pareguda a les que se situen a sobre les taules d'operacions dels quiròfans. La seva curiositat, lluny de remetre, anava en augment. Respirà profundament, fins a tres cops, i obrí una mica la porta, sols uns centímetres, just l'espai necessari per acomodar l'ull dret i fitar la sala misteriosa. Davall la làmpada descobrí el cadàver grisenc d'una dona. Era d'esquena sobre una taula d'acer, sense el cap hàlit de vida, quasi irreal. Sense gosar traspassar el llindar de la porta, diposità la vista sobre el poblat pubis —un suau turó de sutge—; després sobre una llarga melena negra que queia a ambdós costats del cap.

El trespol va iniciar un lleu moviment ondulatori i una olor amarga i penetrant se li enganxà a la gargamella. El front li destil·lava una suor freda que intentava eixugar amb un mocador i el cor li bategava desbocat. Tancà els ulls, alenà profundament i, a poc a poc, es va anar sentint una mica millor. «Carme, ves acostumant-hi», semblava dictar-li el seu marit des d'algun lloc recòndit del cervell.

Al principi va percebre un taloneig sord, llunyà, però de mica en mica va anar augmentant de volum i quan assolí la màxima intensitat irrompé a la sala. El taloneig anava acompanyat d'una dona més o menys de la seva edat, rossa, que portava una bata blanca desbotonada que deixava al descobert una samarreta amb un estampat de camuflatge, de tall militar, i un pantaló texà gastat i un cordill de colors lligat al turmell dret. Lluïa un collar de petxines ajustat al coll, però no portava ni arracades ni polseres; els ulls, grossos, blaus, eren més que suficients per adornar el seu rostre. La Carme, llavors, encara no sabia que els ulls de la Dra. Chapman eren heretats de l'àvia materna —natural de Lisboa, ciutat on visqué gran part de la vida fins que emigrà a l'Argentina—, destil·lats amb la llum atlàntica del cel lisboeta i unes gotes d'aigua del Tajo que afegien a la mirada un xic de malenconia. De fet, va ser a l'estuari el lloc on l'àvia de la Dra. Chapman s'embarcà en un vell vapor anglès — The Queen of Spades—, rumb a Bons Aires, tocant abans Montevideo i Mar de Plata. L'àvia de la Dra. Chapman, durant els primers mesos a Bons Aires, visqués amb una enyorança que dia a dia anava erosionant-li el cor; una enyorança que, amb tota seguretat, hagués acabat amb la seva vida si una ràfega de vent no li hagués acostat un la lletra d'un tango a la seva oïda: Primero hay que saber sufrir, después amar, después partir y al fin andar sin pensamientos...

L'àvia va fer seu aquell vers —que era com una petita illa—, i els va convertir en el seu particular bàlsam contra la malenconia. De llavors ençà es convertí en una *porteña* més: visqué feliç i formà una família. La història —que al cap i a la fi no és més que un gran pèndul—, es va repetir sols dues generacions més tard (encara que sense la bucòlica imatge del vapor), i va ser la seva neta, Adela, qui va iniciar el seu particular exili. Quan finalment, després de moltes hores de viatge, aterrà a l'aeroport del Prat, s'adonà que a la cartera hi havia alguna cosa més que un grapat de dòlars: portava tres versos que li serien de gran ajuda per refer la seva vida a Catalunya.

- —Hola, espera a algú? —preguntà la doctora, amb un marcat accent argentí.
 - —Sí, estic esperant el cap de servei, soc la nova auxiliar —contestà ella.
- —Enhorabona, has trobat el que cercaves. Em presentaré: soc la doctora Adela Chapman —digué amb un somriure alhora que li allargava la mà.
- —Carme Pujol, tant de gust —respongué, sorpresa, perquè en cap moment no s'havia plantejat que el seu cap pogués ser una dona.
- —Com pots observar, afortunadament, la societat està canviant —li digué la doctora, llegint-li el pensament—, la Medicina Forense ja no és una parcel·la d'homes de barba blanca i calba brillant que porten ulleres rodones sobre la punta del nas i fan servir corbatí i retranques— afegí en to de broma—. Si et sembla bé, vols que et mostri el teu despatx? —li demanà la doctora.
 - --Perfecte, doctora Chapman --contestà ella.
 - —Per favor, diguem Adela —s'afanyà a rectificar-la.
 - —D'acord: Adela —claudicà.
- —Passa i asseu-te —digué la doctora mentre polsava la clau del llum—. T'explicaré, a grans trets, en què consistirà la teva feina.

La Carme deixà la bossa a terra —al seu costat, com si temés que li robessin— i s'assegué a la cadira. La doctora sortí un moment del despatx — moment que ella aprofità per donar una ullada al seu voltant— i tornà amb una carpeta roja que diposità sobre la taula. A la coberta, en un cantó, hi havia impresa una capçalera, la silueta de l'Hospital tal com l'havia contemplat des del cotxe, feia no-res, mentre el Twingo avançava per la carretera. La doctora agafà una cadira d'un racó i se situà al seu costat.

—Aquesta carpeta conté l'informe complet de la darrera autòpsia que he realitzat. A la portada acostumem —la doctora va fer anar el plural— a anotar el nom del cadàver, si el sabem i, si el desconeixem, escrivim «NO IDENTIFICAT», com és, casualment, el cas que ens ocupa —puntualitzà—. Les autòpsies les enumerem correlativament des del primer dia de l'any; per exemple, la que tenim aquí és el número «33/1983.» Tot clar, fins ara?

La Carme, que no havia deixat d'assentir repetidament amb el cap, tímidament respongué:

—Sí, bé, de moment crec que sí...

—Avancem una mica més. Dins la carpeta sempre trobaràs el mateix protocol d'actuació, a la nostra feina és molt important actuar amb meticulositat — la doctora remarcà «la nostra feina», com si cerqués la implicació de la nova administrativa, que des d'un primer moment se sentís part important de l'equip—. Sempre que l'autòpsia s'hagi realitzat per ordre de l'autoritat judicial, en cas de mort violenta, o que hi hagi sospites de què es tracti d'un crim, trobaràs anotacions realitzades *in situ*. Qualsevol dada, per insignificant que sembli, ens pot ajudar a esbrinar la causa de la mort. En aquest cas concret, al costat del cadàver es va trobar un pot de Roiphnol, flunitrazepam, un potent hipnòtic, buit i una ampolla, també buida, de whisky, la qual cosa apunta —la doctora va posar peu fiter en la paraula «apunta»—, que ens trobem davant un típic cas de suïcidi per sobredosi de benzodiazepines combinades amb alcohol.

La doctora Chapman feu una pausa i tragué un paquet de Marlboro d'una butxaca i li oferí una cigarreta.

—Gràcies, prefereixo fumar del meu, és més suau —respongué mostrant-li la capsa de Marlboro Light.

Les dues dones començaren a fumar i aviat el petit despatx s'omplí d'un fum blanc i espès que surava sota els seus caps il·luminats per la llum de la làmpada.

—Quan comença realment la nostra feina? —digué la doctora Chapman—. La nostra tasca —es respongué ella mateixa— comença un cop els zeladors dipositen el cadàver a la sala d'autòpsies —digué la doctora assenyalant la sala contigua—. En primer lloc, realitzem un examen visual del cadàver, així com una descripció del cos, amb l'ajuda d'una gravadora, sense ometre cap detall, posant especial esment a la vestimenta: sabates, anells, collars, etc. Qual-se-vol objecte és susceptible de servir-nos per aconseguir dades sobre la causa de la mort o, de vegades, per a la identificació del cos. Tots els detalls de rellevància els fotografiem amb una Polaroid. En acabat, procedim a retirar la roba per realitzar l'examen del cos nuu. Resulta vital explorar cada centímetre quadrat de pell, fixant-nos en una possible cicatriu, taca de naixement o tatuatge. Mirarem de reunir el màxim nombre de proves, com: pèls, sang seca, restes de tota mena que es trobin sota les ungles, fang... Em segueixes? —preguntà la doctora posant-li la mà sobre el braç, en un intent de transmetre confiança.

—Continua, per favor, em sembla molt interessant —mentí.

- —T'estic atabalant, massa informació per ser el teu primer dia al servei es lamentà la doctora fent intenció d'aixecar-se.
- —No, no, de veritat! M'he d'acostumar a aquesta mena de feina, per favor, continua Adela —suplicà, temorosa d'aparèixer com una pusil·lànime davant la seva cap.
- —D'acord —respongué la doctora amb un somriure tranquil·litzador—. Un cop realitzada la incisió amb el bisturí, i ajudant-nos amb la serra elèctrica, completem l'operació seccionant a ambdós costats de la caixa toràcica, estèrnum inclòs, per poder iniciar l'evisceració. El més habitual és fer servir el mètode de Rokitansky, amb el qual obtenim com a resultat un gran bloc amb tots els òrgans: des de la tràquea, a la part superior, fins al recte i els òrgans pelvians, a la part inferior —prosseguí la doctora—. A partir d'aquest moment podem dipositar-los sobre la taula i començar el seu estudi; però no pateixis, no t'ho explicaré ara perquè faig tard a una reunió de coordinació. El que resta ja formarà part d'una segona lliçó. Comprenc que estiguis molt intrigada, però... —finalitzà la doctora construint un somriure asimètric i esclafant el que quedava de la cigarreta al cendrer.
 - —Gràcies, Adela —respongué, alleujada.
- —Et deixo la carpeta amb l'autòpsia perquè vagis familiaritzant-te. Espero estar de tornada en una hora, si fa no fa —digué mirant el rellotge.
 - —D'acord.
- —Ah! —exclamà la doctora, a punt de sortir per la porta—: benvinguda al club.

«Al club?», es preguntà, mentre s'esfondrà a la cadira. Recolzà el cap al respatller i tancà els ulls durant uns segons. En tornar-los a obrir va poder fixar-se millor en el despatx. De les parets penjaven unes làmines que mostraven, a tot color, una visió ideal del cos humà, paregudes a les que penjaven a les parets del laboratori de biologia de l'institut on va estudiar batxillerat. Representaven, amb gran detall, els músculs, els ossos i els vasos sanguinis. La resta del mobiliari el conformava uns arxivadors de ferro força rovellats, un penjador amb una gavardina color nicotina i la cadira on havia estat asseguda la doctora Chapman durant tota l'estona; amén de la taula del despatx, un ordinador IBM PC 5150 i una impressora d'agulles, una EPSON MX-80 (avui dia, peces de museu).

La Carme agafà la bossa, tragué el paquet de tabac i s'emportà una cigarreta a la boca. Ja tenia l'encenedor a la mà quan va descobrir un enorme cartell que prohibia fumar i dubtà si tornar-lo a la capsa; però no ho feu, la seva cap havia fumat, desimbolta, sense fer puta cas a aquell cartell, inclús l'havia convidada a fumar. Encengué la cigarreta i començà a fullejar l'informe de l'autòpsia que la doctora Chapman havia deixat sobre la taula. En un principi, obrí la carpeta amb certa prevenció, però aviat es llançà a llegir. A la primera plana s'esmentava que el cadàver es tractava d'una dona (continuava una descripció barroera de la finada), que ha aparegut morta, sense senyals de violència, a l'habitació de la pensió XXX, del carrer XXX de Sabadell, on s'havia registrat de matinada amb el nom de Floria Tosca. «Per la qual cosa es dedueix que el recepcionista no li va demanar el DNI i que l'òpera no es trobava entre les seves afeccions», pensà, dibuixant un somriure. La propietària de la pensió havia fet la troballa del cadàver, alertada per la dona de la neteja, que durant el matí havia trucat a la porta de l'habitació en diverses ocasions sense obtenir-ne resposta. El cadàver era sobre el llit, en posició de decúbit dorsal, amb una ampolla de whisky marca Glenfiddish buida agafada amb la mà dreta. «He de donar-li la raó a la doctora, un whisky excel·lent», pensà, recordant que en Sergi l'havia comprat en alguna ocasió. La segona plana de l'informe portava l'encuny de l'hospital i venia encapçalada per la data i l'hora d'inici de l'autòpsia. Començava especificant que es tractava del cos d'una dona d'uns quaranta anys, de metre setanta d'alçada i setanta-un quilos de pes. Un calfred la va sacsejar. «Quin mal rollo», pensà. La jove guardava no sols la mateixa edat i alçada que ella, sinó també el mateix pes. Per un moment el seu cor inicià un alegre galop i les mans li començaren a suar. «Quantes dones de la meva edat, alçada i pes hi deu haver a la comarca del Garraf? Cent? Dues-centes?» Absorta en la reflexió, lentament va anar recuperant el ritme cardíac habitual i pogué continuar la lectura de l'informe, que continuava amb la descripció de la roba que portava la dona: una samarreta blanca de cotó, un texà marca Levi's amb un cinturó de cuir, unes calces negres perfilades amb una petita randa i unes Nike amb restes de gespa incrustades a la sola que, segons especificava l'informe, portava sense mitjons. La descripció de les peces li provocaren una mena de sentiment de complicitat amb la difunta. La noia vestia una roba informal com la que ella mateixa acostumava a posar-se els caps de setmana i que li proporcionava comoditat. Una indumentària similar a la que feia

servir per anar a comprar a la botiga de la Rosa o per fer un volt amb en Sergi després de sopar. Se li feia difícil assimilar que una persona tan «normal» hagués acabat amb la seva vida en una pensió de mala mort, i per molt que ho intentava, no podia imaginar-se el motiu que la va empènyer a prendre la terrible decisió. Encengué una altra cigarreta i li pegà una profunda xuclada. Es posà dreta i començà a orbitar al voltant de l'escriptori. Fumava amb parsimònia, meditant per primer cop sobre la Mort, un tema que sempre havia procurat esquivar, com si defugint del tema estàs esquivant cops de dalla, la Mort en si. Mirà recelosa la portada de la carpeta i després d'una profunda xuclada la tornà a obrir. Recordà que, segons la doctora Chapman, els informes acostumaven a portar adjuntes algunes fotografies. Apagà la cigarreta i començà a girar pàgines sense detenir-se a cap d'elles fins a arribar als darrers fulls, al tacte molt més gruixuts. «Són aquí», va pensar. Cada plana era ocupada per dues fotografies col·locades una sobre l'altra i enganxades per sendes grapes. Encengué una altra cigarreta —que subjectà, tremolosa, entre els dits—, i romangué absorta, observant una fotografia fins que la cendra li caigué sobre la falda i la tragué de l'embadaliment. La imatge culpable de la seva paràlisi mostrava un tatuatge «realitzat amb tinta negra, de cinc per cinc centímetres, situat a l'anvers del canell —resava a peu de pàgina— i que representa una figura geomètrica.» Una figura exactament igual a la que ella s'havia tatuat feia un any, un original regal d'aniversari d'en Sergi.

En Sergi, el seu marit, ja de ben nin va despuntar per la seva intel·ligència, sobretot pel que fa a les matemàtiques. Avui dia els psicòlegs el qualificarien de «superdotat» i recomanarien als pares que l'enviessin a una escola d'ensenyament especial on rebria classes de piano, escacs, i una llarga llista d'activitats més. En aquell temps, però, els seus mestres el consideraven, senzillament, un bon estudiant; els companys, d'altra banda, el tenien per un noi estrany que s'estimava més passar el temps d'esbarjo llegint llibres a la biblioteca que jugar a futbol al pati. Durant el batxillerat el caràcter introvertit del Sergi, lluny de minvar, s'accentuà, però llavors els companys de classe ja s'havien acostumat a la seva conducta. Després de l'institut es va matricular a la facultat de Filosofia i Lletres —amb gran disgust per part dels pares, que anhelaven un fill enginyer de camins o arquitecte—, on es matriculà a la branca de filosofia pura. Al contrari del que pugui semblar, en Sergi no abandonà els nombres, perquè s'especialitzà en

filosofia pitagòrica, per la qual cosa va seguir vinculat a l'aritmètica, a l'àlgebra i a la geometria. El pas per la universitat, com a estudiant, culminà el dia de la lectura de la tesi doctoral — Equimitia o mort. La llei i els ritus a l'escola pitagòrica—, que fou mereixedor de la qualificació cum laudem i la publicació en una editorial especialitzada en temes filosòfics. L'endemà, el flamant Doctor es sentí envaït pel desànim, com si l'haguessin buidat per dintre. Per primer cop li mancaven objectius a la vida i se li obria un període d'incertesa. Navegava sense rumb, fins que una tarda, a la biblioteca municipal, conegué una noia. Es deia Carme i aparegué al seu horitzó, com un far, i al cap de pocs mesos es casaren. Va ser ella qui va animar-lo a preparar oposicions a catedràtic d'universitat, que superà sense massa dificultat, fent-se amb la càtedra d'Història de la Filosofia. La feina en si —intentar que els alumnes mostressin algun interès per la filosofia—, no li agradava, però li deixava temps lliure suficient per a profunditzar en els seus estudis pitagòrics, i amb això en tenia prou. A mesura que passaven els anys de matrimoni, es va anar imbuint d'aquell món filosòfic que el seu marit li descobria. Pel seu aniversari en Sergi va tenir l'ocurrència de regalar-li un tatuatge i ella escollí el símbol de la germandat pitagòrica —l'estrella pentagonal o «Pentagrama»—. Agafà un llibre de la prestatgeria —El nombre d'or, de Matila C. Ghyka, on a la pàgina 48 apareixia el distintiu de l'escola pitagòrica: un pentàgon regular amb els cinc vèrtexs units entre si per altres tantes diagonals que a la vegada conformen un nou pentàgon més petit—. Pujà a l'autobús en direcció al Monkey's Tatoo, a Vilanova, un local de tatuatges de moda entre els adolescents que regentava en Charlie, el xicot de la Vanessa —la filla de la Rosa, la propietària de la botiga de la cantonada—. En Charlie, en tres quarts d'hora va tenir enllestit el tatoo, al canell, que cobrí amb un full de cel·lofana.

—Portal uns dies tapat i aplica-hi crema hidratant —li recomanà abans de sortir del local.

Tragué un mocador, es mocà sense soroll i després mirà d'eixugar-se les llàgrimes. «¿Per què he de ser jo l'única dona de quaranta anys, de metre setanta, setanta-un quilos de pes i un pentagrama tatuat al canell?», plorinyà. «La gent es tatua roses, libèl·lules, cavallets de mar, signes japonesos; però no es tatua el símbol de l'escola pitagòrica!», es deia sense deixar de singlotar. «A no ser que en Charlie incorporés el pentagrama al catàleg de la tenda i realitzés tatuatges idèntics al meu. Potser es va convertir en el tatuatge favorit del públic, per la seva

originalitat. A hores d'ara els carrers segur que són plens de pells adornades amb petits pentàgons dels quals, per cert, els propietaris ignoren per complet la seva simbologia», argumentava, a la recerca d'una explicació. Llavors tornà a obrir la bossa i tragué la cartera i la buidà sobre l'escriptori. Començà a remenar entre rebuts de Visa i de El Corte Inglés, llistes de compra oblidades; inclús qualque multa de trànsit. Sospirà. A la fi havia donat amb la targeta de la caricatura de la moneia que mostra orgullosa un tatuatge al braç, un petit cor travessat per una fletxa. Estava decidida a dissipar els dubtes preguntant-li directament al Charlie, volia saber si algú més s'havia tatuat el pentagrama. Aixecà l'auricular i marcà el número de Monkey's Tatoo. Esperà un truc, dos trucs, quatre trucs, i després saltà el contestador i escoltà la veu d'en Charlie:

«Has trucat a Monkey's Tatoo, en aquest moment no us podem atendre. El nostre horari és de dilluns a dissabte de sis a dotze de la nit. Si vols deixar-nos un missatge, ja ho saps, fes-ho després del senyal. *Piiii*.»

Penjà. Replegà tots els paperets i els retornà a la cartera sense contemplacions. Havia oblidat que en Charlie no obria els matins. Sols li quedava l'opció de parlar amb la Vanessa, que en aquelles hores seria a la botiga. Necessitava una llista de telèfons perquè no el sabia de memòria, acostumada com estava a consultar-lo en un tros de paper que havia enganxat a la porta de la gelera. Mirà als calaixos sense èxit. Tot seguit va anar al despatx de la doctora Chapman, s'assegué a la seva taula i encengué la làmpada. De seguida trobà la llista telefònica, apuntà el número i el marcà sense perdre temps. Escoltà cinc, potser sis trucs. Ja intuïa que la trucada estava a punt de tallar-se quan respongué una veu de dona:

- —Ca la Rosita, digui'm —contestà una veu de dona.
- —Hola Rosa, soc la Carme —digué alleujada.
- —Hola maca, perdona que hagi trigat tant a despenjar el telèfon, és que m'has agafat atenent una clienta i...
- —Perdona Rosa, però tinc una mica de pressa —la tallà—. Necessito parlar amb la Vanessa, és important.
- —Ai! Fa dos minuts que acaba de sortir a correcuita a fer el repartiment amb la furgoneta i no sé a quina hora tornarà, però si vols, quan la vegi, li dic que et telefoni.
 - —No, gràcies, Rosa, ja m'ho faré —digué penjant el telèfon.

Fracassats tots els intents, sols li restava una opció per posar fi a aquella situació tan absurda: entrar a la sala d'autòpsies i enfrontar-se al cadàver de la noia, sols així posaria fi al seu *problema*.

Creuà la sala d'espera i es detingué a la porta de la sala d'autòpsies. Respirà profundament abans d'entrar-hi. Tornà a mirar cap a la taula d'acer inoxidable, però la jove d'abans havia desaparegut. S'eixugà la suor del front sense deixar d'observar la taula d'autòpsies i intentà fer un esforç per convèncerse que ella havia vist el cadàver d'una jove, que no ho havia somiat. Aquest cop no es marejà, sinó que una força que no sabia d'on li sortia l'empenyé a cercar el cadàver. «Dins una gelera», digué en veu alta. Havia vist infinitat de pel·lícules on els cadàvers eren estojats en nínxols refrigerats idèntics als que tenia al davant. Ara tot es reduïa a una qüestió de sort, perquè les setze portes —disposades en dues fileres i vuit columnes— no portaven cap identificació. S'acostà a una prestatgeria i agafà un parell de guants de làtex que trobà dins una capsa, però només es posà el de la mà dreta. Mentre s'ho ajustava amb la mà esquerra, avançava amb decisió a fer el primer intent.

«Jugo amb blanques, surto jo», digué mirant el tauler d'escacs incomplet recolzat contra la paret. De cop i volta, havia adquirit una fortalesa impensable feia sols uns minuts. «Provarem amb la reina», digué com si estigués realment jugant a escacs. La mà anà a la quarta casella de la fila superior, començant a contar per la dreta, la posà sobre la maneta i estirà. La porta s'obrí deixant anar un baf gelat que li copejà el rostre. Quan aquella bafarada de boira es dissipà, només quedà un forat buit i obscur. S'apropà una mica més i s'assegurà de què el primer intent havia fallat. «Segon intent: provarem amb l'alfil de la reina», continuà, immersa en la seva particular partida d'escacs. Aquest cop va poder esquivar la llengua de gel retirant la cara cap a un costat. El resultat negatiu del segon intent no es va fer esperar perquè en primer pla nasqueren dos peus enormes i uns turmells gruixuts i peluts. Tancà la porta convençuda de què un jugador de rugbi o de bàsquet s'amagava en aquella casella. «La tercera serà la bona», digué per donar-se ànims —encara que amb plena consciència que restaven encara tretze portes—. «Provarem amb un peó, que al cap i a la fi som els que traiem les castanyes del foc», afirmà incloent-se en el grup de peons, mentre dipositava la mà sobre el pom de la porta situada davall la hipotètica cel·la de la reina. Estirà amb decisió i retirà el cap evitant aquesta vegada que l'aire fred li llepés la cara; però no els cabells.

Mirà cap a l'interior del nínxol, però en la penombra sols intuí un embalum. S'aproximà una mica més i ja va poder discernir un cadàver tapat amb un llençol blanc que jeia sobre una llitera metàl·lica situada sobre dos raïls. L'única part del cos que arribà a veure foren les plantes dels peus. Arribat en aquest punt sols li restava agafar l'ansa situada entre els dos raïls i estirar fort. Quedà sorpresa de la facilitat amb la qual lliscà la llitera. En aquell instat se li eixugà la gargamella i un regust amarg se li instal·là al paladar, però aquest cop se sobreposà al mareig; estava convençuda d'arribar al final. Ara dubtava entre descobrir el rostre o els peus. Com que mai havia vist el rostre d'un cadàver de prop, va preferir començar pels peus. Retirà la tela immaculada i nasqueren dos peus amb les ungles pintades meticulosament de marró, el mateix color que ella havia escollit el cap de setmana passat per pintar-se les ungles. La mà li començà a tremolar com si tingués vida pròpia i el moviment provocà que una etiqueta lligada al dit gros quedés penjant d'un cordill, fent voltes sobre ella mateixa. En detenir-se, va poder llegir: «N. I. 33/1983».

Una remor llarga i vibrant, metàl·lica, nasqué d'un lloc indeterminat. Era un so semblant a l'emès per un objecte metàl·lic, dotat de rodes, quan l'arrosseguen a gran velocitat, entremesclat amb unes veus inintel·ligibles. Una llitera, a mode d'ariet, obrí la porta d'autòpsies amb gran estrèpit. Amollà el llençol i donà una passa enrere. La llitera venia precedida de dos joves que vestien una mena de pijama verd. En passar davant ella no s'immutaren, continuaren la conversa com si tal cosa.

—Cony, Jordi! Què fot aquest a defora? Si ho arriba a veure la Chapman, ens cau una bona bronca —exclamà el més baixet del dos.

En Jordi, l'altre, es limità a alçar les celles, s'acotà i llegí l'etiqueta que identificava el cadàver.

—«N.I. 33/1983» —digué finalment—. Mira, és el que veníem a cercar. Apa, ajudem a posar-lo sobre la llitera i baixem-ho al mortuori.

Els zeladors pujaren el cos a la llitera i desaparegueren per on havien vingut. Ella —que havia contemplat l'escena a un metre escàs—, va tenir la sensació d'haver-se tornat invisible. Quan va reaccionar arrancà a córrer pel passadís darrere ells, els agafà just quan les portes de l'ascensor estaven a punt de tancar-se.

—Esperin! —cridà sense èxit.

Tornà al seu despatx i abans d'asseure's es va treure el guant i el llançà a la paperera. Encengué una cigarreta i tornà a l'expedient. Un altre cop l'obrí i repassà la informació que havia recopilat fins al moment i que es detenia a la descripció del tatuatge. «L'únic objecte que portava a sobre era un camafeu», llegí tot seguit. En aquest punt la llançà un xiscle i tancà la carpeta. «Un camafeu!», exclamà. «Carmeta, això és una casualitat sense importància, una casualitat macabra, però casualitat», es repetia per tal de relaxar-se una mica.

Tornà a la part fotogràfica de l'expedient a la recerca de l'esmentat camafeu. Era allà. A la doctora Chapman no li mancava raó, l'hospital podria destinar una part del pressupost a comprar una bona càmera de fotos, perquè la imatge es veia desenfocada i amb brillantors provocades pel llampec del flaix. Mirà la fotografia sense pressa —o sense esperança—, a la vegada que aspirava el fum de la cigarreta intensament, com si desitgés que cap alvèol quedés sense la seva corresponent ració de nicotina. Potser va ser la nicotina la que li va recordar que el camafeu havia de ser a qualque lloc del departament. No era cap bogeria pensar que els objectes personals quedessin en custòdia fins que un familiar se'n fes càrrec. Mirà dins un gran arxivador que hi havia darrere seu, però no hi va trobar res. Mirà per tots els racons del despatx, sense èxit. «Potser el guarda la doctora Chapman», se li ocorregué. Tornà al despatx de la cap de servei i obrí el calaix on havia estotjat la guia de telèfons i, allà mateix, al fons, aparegué una petita bossa de plàstic precintada, amb unes sigles escrites amb un retolador blau: «N.I. 33/1983.»

«Com no l'havia vist, abans?» L'agafà, neguitosa, i tornà a la seva taula. Estripà la bossa amb un obrecartes i un camafeu caigué davant seu. El sostingué sobre el palmell de la mà durant molta estona. Llavors desbotonà el cordó de vellut que li abraçava la gargamella i diposità el seu camafeu sobre l'escriptori. Davant ella nasqueren dues pedres negres ovalades, cadascuna amb un relleu d'ònix que representava una dona jove vista de perfil. «En definitiva com la majoria de camafeus», es consolà. «Potser la pobra també l'havia heretat de la seva mare, o d'algun parent», conclogué mentre els ulls s'amaraven i es començava a demanar què dimonis feia allà, i per què s'havia presentat a la maleïda oposició. Alguna cosa li cridà l'atenció i acostà una mica la làmpada. Observà les dues peces bessones, fixant-se amb atenció infinita, fins que un impuls la portà a remenar dins els calaixos. Trobà la lupa que cercava i començà un estudi minuciós, encorbada

sobre la taula. De sobte aixecà el cap. La camisa no li arribava al coll: ambdues figures tenien el nas i la barbeta trencats.

Recordà la història que un dia li contà la seva mare. Una nit d'estiu —la mare tot just havia complit vint anys—, un lladre entrà per la finestra del seu dormitori, mentre ella dormia, i li robà el camafeu. L'endemà, en adonar-se de la desaparició, acudí a la policia a denunciar el robatori. No va ser fins mesos més tard, quan ja el donava tot per perdut, quan la policia li va trucar per dir-li que l'havien recuperat, encara que força deteriorat, amb el nas i la barbeta trencats.

Llançà la cigarreta a terra i la trepitjà amb força, sense prendre's la molèstia en recollir-la. «Quina mena de broma és aquesta!», cridà amb totes les seves forces. Abandonà el despatx precipitadament i en arribar al passadís inicià una carrera frenètica fins al replà de l'entrada. Sense aturar-se, agafà escales a baix, cap al mortuori. Desembocà en un altre replà i, a continuació, sequí per un passadís al final del qual hi havia una porta per la qual, per sota, s'escolava un rastre de llum que s'espargia sobre el paviment. Es detingué un instant per recobrar l'alè. Sentia la sang fluint sota la pell, un intens formigueig arreu del cos. De sobte sentí un soroll rere la porta, una mena de cops secs. Obrí la porta amb precaució i descobrí la figura d'un home d'una seixantena d'anys, encara que la calba potser el feia més vell. Era dempeus, vestit amb un guardapols blau i un llapis vermell rere l'orella, vinclat sobre un taüt que era sobre un banc de fuster, rodejat de taulons i llistons de tota mena, així com alguns taüts ja enllestits. El terra, lluny de brillar, era cobert d'una tova nevada de serradís i burballes que li arribaven als turmells. L'home folrava l'interior de la caixa amb una tela blanca que desplegava sobre la taula —tac, tac, tac—, fent servir una grapadora pneumàtica que manejava amb l'habilitat d'un pistoler. Va continuar treballant com si tal cosa, sense adonar-se de la presència de la Carme, que travessà l'estança i es dirigí cap a una segona porta. L'obrí i, per fi, trobà els dos zeladors que havia perseguit pel passadís, al costat d'una llitera buida. El més alt sostenia una tapadora de taüt sota l'aixella com si fos una planxa de surf. Ambdós estaven absorts en el treball que realitzava un home menut, de cabells d'argent i un bigoti prim adherit a la comissura del llavi superior, perfectament retallat, i que portava una bata desbotonada. Entre l'home del bigoti i els zeladors hi havia un altre taüt, aquest amb un mort a dintre, però per culpa de la tapadora que el zelador es capficava a sostenir enlaire, gaudia d'una visió parcial, per la qual cosa es va veure obligada a

apropar-se una mica més. Per més sorprenent que pugui semblar, els tres homes no es varen immutar per la seva presència i ella, que s'adonà del fet, decidí avançar cap a ells i intentar descobrir el rostre del cadàver que reposava a l'interior de la caixa.

- —Ara una mica de coloret —digué el del bigoti aplicant quatre pinzellades al cadàver—, i s'ha acabat el bròquil! —exclamà donant la feina per enllestida.
- —Vatua! Si no tingués pla per cap de setmana, li demanaria per sortir —va bromejar el zelador més baixet.
- —Apa, poseu-li la tapa i emporteu-vos-la al tanatori, que la família ja és a dalt esperant-la —ordenà l'artista.

Estava a punt de descobrir quin rostre tenia el cadàver, però la tapadora caigué sobre el taüt i no pogué dissipar uns dubtes que la portaven als límits de la bogeria.

Dipositaren el taüt sobre la llitera i sortiren cap al vestíbul. Passaren tan a prop d'ella que una de les rodes li passà per damunt un peu, deixant l'empremta sobre la sabata, però els zeladors seguiren el seu camí, com si res. Arribaren a l'ascensor, entraren, i la porta es tancà sense pressa. Els nombres situats sobre el dentell s'il·luminaren, un rere l'altre fins que es detingueren a la segona planta. La Carme polsà el botó compulsivament, una vegada i una altra, però finalment optà per pujar per l'escala. Pujava els esgraons de dos en dos com no havia fet des que era una adolescent i, en arribar al cinquè pis, esbufegant, obrí la porta i sortí a un passadís ample i lluminós. El terra de marbre blanc reflectia el sostre, les persones, i qualsevol objecte que es proposés. Aixecà la vista i, penjant de dos cables invisibles, aparegué un cartell de metacrilat amb unes lletres que posaven:

«TANATORIS»

Arrencà a caminar lentament en mig d'un gran silenci, sols no percebia la música clàssica que sonava de fons. De tant en tant es creuava amb el familiar de qualque difunt, amb el seu anar i venir absurd. Altres s'estimaven més asseure's a qualsevol dels nombrosos sofàs de disseny, com una parella jove que s'abraçava amb tendresa. Ella li recolzava el cap sobre l'espatlla; ell s'entretenia amb la llarga melena de la noia, recargolant un ble de cabells entre els dits, entretenint-se a cada ris. Avançà fins a plantar-se davant ells. No s'ho podia creure! Eren en

Charlie i la Vanessa. «Què feu aquí?», aconseguí articular amb gran esforç mentre les llàgrimes es precipitaven al buit desintegrant-se sobre el terra de cristall. Els joves continuaren la seva abraçada interminable, en silenci, com si es trobessin a la soledat d'una habitació d'hotel o en un vaixell enmig de l'oceà, aliens a tot. Arrencà a caminar cap al final del passadís, de manera força erràtica, i en donarse la volta quedà petrificada. Al fons hi havia una figura que li semblava molt familiar:

—Sergi! —exclamà.

La figura, que portava un ram de flors —amb poca gràcia, deixant en evidència que no comprava flors habitualment—, i un objecte a la mà esquerra, es detingué davant la porta del tanatori. Corregué cap a la figura del ram amb totes les seves forces i en albirar les faccions de la cara del seu marit amb claredat, se sorprenqué que continués impertèrrit, com si no l'haqués vista. Es detingué a un metre escàs, perquè hi havia quelcom en la mirada (també en l'actitud), que li impedí abalançar-se-li a sobre i menjar-se'l a petons. L'examinà meticulosament: els cabells grisos; les ulleres noves; el coll de la camisa una mica gastat; la corbata negra, amb el nus una mica desbotonat; el pantaló de franel·la grisa; els mitjons blaus i les sabates negres (amb la de vegades que li havia repetit que amb sabata negra s'havia de posar mitjons negres!). L'objecte que portava a la mà esquerra, i que d'enfora no havia pogut identificar, es tractava d'un paraigüa vermell del Banco de Santander que acostumava a portar al maleter del Twingo. El ram —el més bell i gran que haguera vist mai— era de peònies, les seves preferides. Les llàgrimes li tornaren a brollar en abundància, però no sabia encara per què. Acostà el palmell de la mà al rostre del seu marit, molt a poc a poc, i quan ja estava a punt de tocar-lo, ell girà cua i entrà al tanatori. No havien passat ni cinc minuts quan ja tornava a sortir, capbaix, mirant-se les puntes de les sabates, ja sense el ram de flors. La Carme va fer intenció de sortir corrent darrere ell, però una mà l'agafà pel braç i la frenà en sec:

—No t'esforcis, no pot veure't ni sentir-te —li digueren els ulls abissals de la doctora Chapman.

Ella la mirà sense pipellejar, gairebé sense alenar, cercant una resposta dins la mirada cel de la doctora. L'Adela li passà el braç per les espatlles i, efectuant una lleu pressió, se l'acostà d'un mode maternal. Arrancaren a caminar

juntes al llarg del passadís, fins que la doctora Chapman es parà i li digué amb una veu ensucrada:

—No tots estem en disposició de suportar la pressió que pot suposar presentar-se a unes oposicions —digué posant un somriure—. Per desgràcia, l'oposició va acabar amb tu, com la dictadura ho feu amb mi —es lamentà—. Però no pateixis, no estàs sola.

Les dues dones s'acostaren a la finestra des d'on s'albirava l'aparcament i les teulades de les cases contigües. Un cel de cendra havia avançat el capvespre i un fort vent sacsejava els arbres arrabassant les fulles dels salzes, dels plàtans i de les xicrandes del parc de davant; solament una abrinada palmera es resistia a despullar-se de les fulles i dels fruits daurats doblegant el tronc com si fos de goma. Començà a ploure. Al principi gotes grosses que s'estavellaven contra els vidres, pura metralla, però després un tro interminable, que feu vibrar els vidres de l'edifici, donà pas a una mena d'aiguat tropical.

En Sergi entrà en acció en aquella pel·lícula muda rodada en blanc i negre. Era aixoplugat a l'entrada principal lluitant per obrir el paraigua vermell. Quan a la fi ho aconseguí, començà a córrer en ziga-zaga, evitant els bassals, fins que un cop de vent doblegà el paraigua convertint-lo en una gran rosella, l'única nota de color de tota la pel·lícula. Llavors en Sergi es detingué i, després d'una breu lluita, el tornà a tancar i corregué en línia recta cap al Twingo, a l'altre extrem de l'aparcament. Temptejà amb la clau fins que aconseguí obrir la porta i aixoplugarse de la turmenta. El cotxe arrancà i avançà fins a la garita. Sergi posà l'intermitent —«sempre tan prudent», pensà la Carme—, i desaparegué engolit pel riu de cotxes que a aquella hora circulaven per la carretera comarcal.

Acompanya'm a la cafeteria —digué la doctora Chapman, donant per acabat el comiat—, ja és hora que coneguis els teus nous companys —afegí mentre arrancaven a caminar un altre cop—. Per cert, Carme, on has deixat aquell camafeu tan bonic que portaves al matí?

La Mariona acabà el seu misteriós relat i es creà un silenci humit a la cambra. En Sergi, corprès, no digué res. La Mariona obrí l'aixeta de l'aigua calenta (l'aigua ja s'havia refredat).

—l ara —afegí—, si no t'importa, m'agradaria estar sola.

El temps semblà detingut. En Sergi contemplà com la seva dona desapareixia sota l'escuma, en un final a l'alçada de Houdini, s'aixecà i abandonà la cambra de bany. Abans de tancar la porta no pogué evitar llançar una mirada al petit tamboret de plàstic blanc.

Ajuntament de Canyelles

